

Konarski Stanislaus.
Carmina posthuma

r. 1778.

<http://rcin.org.pl>

WEYSENHOFFA

G

SATURNIN

<http://www.virtudin.org/B3>

015
STANISLAI
KONARSKI
E SCHOLIS PIIS
CARMINA POSTHUMA.

Bibl. Coll. R. Varsaviens.
Scholes Piaru 1800.

VARSAVIÆ

Typis S. R. M. & Reipublicæ
in Collegio Schol: Piar: MDCCCLXXXVIII.

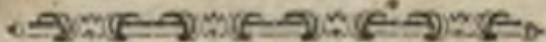
XVIII, A. 273

IN SOLENNI DIE
/ INAUGURATIONIS
SERENNISSIMI & POTENTISSIMI
STANISLAI AUGUSTI
REGIS POLONIÆ MAGNI DUCIS
LITHVANIÆ &c:

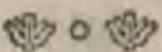
Cum Corona Regia, *Libertatis* colloquium

Digna fide referam: Vates nam taliæ , rapti
Extra se Phœbi munere, sœpe vident.
Sacra Coronati vidi Conclavia Regis ,
Et mensam , super hac & Diadema
nitens.

A z

Mox

Mox venerabilior mihi visa est una De-
arum :

(Majestate oris rebar adesse Deam)
Lauro tecta Caput, Chlamys aurea , &
aurea vestis.

Arcu armata humeros , enseque cin-
cta latus.

Ingens frontem Adamas ornat ; pretio-
sius illo

Utraque nil , & nil India majus ha-
bet :

Hunc circum gemmis rutilans nitet
undique nomen ;

Libertas : nostræ suave decus Patriæ.

Regali , primum Dea , figit dulcia, Serto,
Ex omni teneris basia parte labris.

Sublatamque manu sic est affata Coronam!

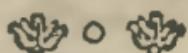
(Si memini, multum est , reddere
verba Deœ)

Saxonas ante duos , Bojos * (ait illa)
petisti ,

Pannonas & Gallos atque Palæmoni-
os. **

Ven.

* Bohemos.   ** Lithuani à Palæmone.

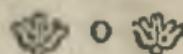
Venceslaus enim , Lodoix , Magnusque
Jagello ,
Atque Jagellonum stirpe cadente ,
Tibi ,
Valesius , bellax Stephanus , tum Vaza ,
duoque
Otthonides , *** Patriis plus placuere
procis .
Ast hodie , quæ sunt mea gaudia ? sci-
licet aptum ,
Teque Domi dignum , Te reperisse
Caput !
Quid juvit , Dominos quæsisse per ex-
tera Regna ?
Propria præ nostro queis placet Aula
Throno ?
Quos tædet natale solum liquisse suosque !
Nos a Sejanis *** qui voluere regi ?
Ne tamen immemorem , minus aut me
vivere gratam ,
Forte peregrinis Regibus esse putas ,
Incepi , crevique sub his : oblivia nulla
Illorum rapient munera , nulla dies .

A 3

Ast

*** Saxones , Otthonum nepotes .

**** Minister malus Tyberii Imp:

Ast in perniciem me tanto a tempore
labi,
Et Patrias leges nonne ruisse vides?
Juribus atque meis inimica *Licentia*,
bellum
Qnam mihi funestum perpetuumque
gerit?
Pulsa Themis! versat patrios Audacia
vecors
Fasces, susque ferox omnia deque
movet.
Relligio, diræ accusata superstitionis,
Temnitur. Impietas læta peana canit.
Perfidiae, cædes, perjuria inulta, rapinæ,
Hoc e fonte fluunt, nulla thoriique
fides.
Nil prisci moris: pietas, candorque,
pudorque,
Exalat. Innocuos & pudet esse pro-
bos.
Plus sed adhuc mihi quod dolet, est id,
nomine semper
Dum Libertatis se tegit omne scelus.
Insultat, dirosque ciet vicinia risus:
Ast ego muta, silens, nec nisi
tempta gemo.
Nul-

Nulla malis tantis medicina modusque
salutis :

Nullus , qui mæstæ consulat , aut det
opem.

Nam sine consilio ter denis jam pro-
pe lustris ,

Reges me & Cives deseruêre mei.

Prorsus ad hanc tristem me sceptra ex-
tranea sortem

Prorsus ad hunc miserum me pepulere
statum.

Ah ! adventitiis Dominis , an amabitur
unquam

Libera gens ? nequeunt meque , me-
osque pati,

Legis inassueti jussis , sua jussa supre-
mas

Leges , invitîs Civibus esse volunt.

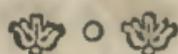
Ingentes foro jam Tibi , felicissima ,
grates ,

Lætor & ad Piasti Te rediisse Caput.

In me , cui & ego , ac in libera colla
meorum ,

Protinus Imperium sceptraque trado
libens.

Ex-

Expertam , scio me , majorem ullius a-
morem :

Quippe sinu lusit , crevit & Ille meo.
Illeque , me inelius , mea vulnera no-
vit , ab illo

Est speranda meis certa medela malis.
Accipe jam brevibus : spes omnes col-
loco , Rege

In *Sapiente* meas , ac in *amante* mei.
Hic , (olim ut roseo Thaumantias o-
re * * * *) Corona

Reddidit intentæ talia verba Deæ :
Cum jam Delicio populi , cum gentis
Amori ,
Me , (Jove supremo Teque jubente)
dedi ;

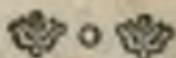
Quam Tua grata mihi fiducia ! Princi-
pe , quod spem

In *Sapiente* loces , ac in *amante* Tui.
Libertas invisa malis est Regibus : il-
lam
Non odore , ipsi qui nisi digni o-
dio.
Li-

* * * * Iris apud Ovid.

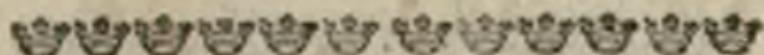
Libertas dilecta bonis est Regibus : ulli
Plus, quam qui est populi dignus a-
more sui.
Macte animo? Princeps, cinxi cui tem-
pora, verus
Nempe Tuus sanguis, vera Tua est
soboles:
Quique fuit Civis, Patriæ qui Filius,
idem
E Give, & Nato, Rex, Patriæque
Pater.
Ille Tuis certe cum sit nutritus in ul-
nis,
Deque Tua recipit Regia sceptræ ma-
nu,
Diliget instar Te, caræque bonæque Pa-
rentis,
Ac Tecum curas dividet Imperii.
Et decus, & priscum (nil sava li-
centia terret)
Restituet robur legibus Ille Tuis.
Libertas pulchræ hic dedit oscula mille
Coronæ.
Reclusæ subito sed patnere fores.
Et Dea mox, & scena statim disparuit
omnis:
Ac

Ac Vates, hæsit solus & attonitus.
 O fortunati nimium, jam plaudite Ci-
 ves !
 Propitii lapsis Dî meliora dabunt !
 Majestatem inter Libertatemque, cohæ-
 ret
 Tam bene ! quod faustum, quod sit
 utriusque bonum !

DIE

DIE NATALI

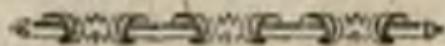
SERENNISSIMI

STANISLAI AUGUSTI

REGIS POL: M.D.L. D.N.C.

DE FORTUNA.

Anno 1768. 17. Januarij.

Quis Reges doceat regnandi callidus
artem?

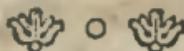
Augusta versent quomodo sceptra ma-
nu?

Nemo! præterquam Fortuna adversa.
Lycæo,

Pæciliique, schola hæc, Regibus est
melior.

Heroes hic fata probant; exercita virtus
Tendat, ut ad summos proficiatque
gradus.

Nam

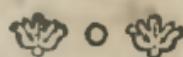
Nam nequeunt magnis, possunt medio-
cribus addi,
Hi, queis lata fluunt omnia, Prin-
cipibus.
Hic discunt, quanti est hominum sapi-
entia, contra
Vim Fati, absque pia Relligionis ope.
Hic, quas dent animo vires adversa,
docentur;
Qualis certando firmat athleta hume-
ros:
Qualis ventorum futiis pressa undique,
figit
Quercus radices firmius alta suas.
Sorsque Coronæ eadem: nam tanto fir-
mius hæret,
Arctius emeritum stringere jussa Ca-
put,
Quanto majores prius est experta la-
bores.
Dis superis nihil est gratius, hac
acie,
Dis nihil est visu jucundius, ut bonus
est Vir

For-

Fortunæ luctans ; judice Philosopho : *
Jam quid ! in hac Reges ipsos spectare
palæstra ?
O quantum referunt laudis & inde
boni !
Hic discunt, an sint homines ? mortali-
bus ïsdem
Æque subiecti casibus, atque malis.
Quisque sit Ille ? cui solium, diadema-
que debent,
Cujus & imperio stant, titubant-
que Throni.
Hic discunt, veros inter discriminem a-
micos,
Et male venalem, fictitiamque fidem.
Nosse suos, quanti est ! Ast infelia
tantum
Ostendunt & dant tempora, nosse
suos.
Optime Rex ! hodie, quis non ardenti-
bus implet
Nempe aures votis auguriisque Tuas ?
Cunctorum per & ora sonant Tua res-
que, salusque,
Glo-

---

* Seneca.

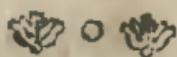
Gloria, prosperitas, vitaque Nesto-
rea.
Sed nitidum solido discernere jam
bene nōsti:
Scis & ubi pugnat dissona lingua
animo.
Attulit id lucri Tibi præsens alea rerum,
Quod sors ferre Tibi prospera non po-
tuit.
Jam sine fraude potes, (faustum quod
sit Tibi) servi
Qui sunt Fortunæ, noscere, quive
Tui.

STA-

STANISLAO AUGUSTO
 REGI POLONIÆ, MAGNO DUCI
 LITHUANIAE
 SACRO SUÆ MAJESTATIS
 NOMINI DIE, 1769.
 DE UTRAQUE FORTUNA.

*A*Dversa cum Fortuna, velut hoste
 feroci,
 Si certamen atrox, palmaque diffi-
 cilis,
Ridenti blandæque tamen certare, pe-
 ricli
 Plus. Manet hæc summos leurea ra-
 ra Viros.
 Cur-

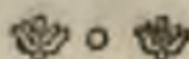
Curriculo vitæ toto pugnatur utrique,
     Præsidibus pugnæ, judicibusque Diis.
 Jupiter Heroas solio nam spectat ab al-
     to,
     Divinaque tenet pendula serta manu.
 Nil præstabilius, nihil est iucundius illi,
     Quam dum Fortunæ congreditur Sa-
         piens;
 Gaudet, prostratam victori cedere Di-
         vam,
     Iratæque teri sub pede colla Deæ.
 Quam tamen ingratum illi est, persa-
         pe videre,
     Quem mala non vicit, succubuisse
         bonæ.
 Ardua virtutem exercet, quam prospera
         frangit:
     Utraque immotus qui stetit, ille Vir
         est.
 Qui melius TE, Auguste, vices utrius-
         que probavit?
     Et placidæ, & diræ, cui ita nota
         manus?
 E Cive ad solium ferri, diademate cin-
         gi

Tem-

Tempora, quid potuit faustius esse
homini?
Cum magnis opibus, cessit cui summa
potestas,
Summus cessit honos, & decus im-
perii,
Dignius invidia, quid aut felicius illo?
Ast quanta fuit hic vi Tibi Mentis,
opus?
Relligio, Virtus, præses Sapientia re-
rum,
Ponere fortunæ Te docuere modum.
Sic Princeps in Te Civem non sustu-
lit; ambo:
Rex, Civisque, uno discubuere thro-
no,
Regem Te, sceptrum, sed prisca mo-
destia Civem
Ostendere, Titis Aurelijsque parem.
Dis alii se se æquiparant; humanius
ut nil,
Nil sit amabilius Te, STANISLAE,
studes.
Æquales, olim quos natus es inter, a-
more

B

Ut

Ut Patriæ superes, unica cura tua
est.

Prosperitas in Te nihil immutavit; ut
ut sit

Corruptrix nostri prosperitas generis.
Ergo né de me mens hæc incorrupta
triumphet?

Heroum victrix * exitialis, ait:

Indignata igitur Dea, non potuisse su-
peribis

Donis maiorem vincere regno ani-
mum,

Tempestatem Erebo motam tibi suscitat
imo,

Armatas facibus fundit & Eumenides;
Ferro ignique ferunt, quæ pagis, urbi-
bus, agris,

Horrida Avernales damna queunt Fu-
riæ.

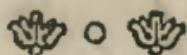
Omnia præterea comes his Discordia
miscet,

(Monstrum Tisiphone sævius angui-
fera)

Le-

* Prospera Fortuna.

Legibus eversis , omnem Fideique , thro-
nique ,
Ac Libertatis subruere ausa basim.
Ista gemis spectans AUGUSTE , tu-
umque dolorem
Nulla suo superat pressa dolore pa-
rens.
Sic pius Æneas pereuntis funera Troiæ ,
Romuleam cladem , sicque Camille
doles.
Campus hic est AUGUSTE Tuæ virtu-
tis : hic almae ,
Est animæ Lydius , Consiliique Iapis .
Dicere fas , ratos certe e mortalibus ,
ut Te
REX bone , vitanta cæca Dea im-
petiit ,
Invictum sed pectus ad hoc quot inania
tela
Fregit ? & in forti pectore franget
adhuc ?
Rupe velut celsa , sic summo e culmi-
ne mentis ,
Despicis , insani sævit ut ira maris .
Te tumidi assiliant fluctus , te fulmina
circum

Undique densa ruant, impavidum
 ferient.
 Non Tua, sed Patriæ Patri tibi, pu-
 blica damna,
 Et mala, quæ populus sentit acer-
 ba, dolent.
 Devotum pro gente libens & ponere
 promptus
 (Ne placeas solus Tu Tibi Corde)
 Caput.
 Cætera, fortunæ rabiem contemnis &
 ictus,
 Conatusque leves debilis invidiæ.
 Macte animo! Jucunda Jovi spectacu-
 la præbes.
 Præsagum Cœlo Nomen & omen
 habes:
 STANISLAUS erit *Stans Laus*, *Stans*
Gloria * semper,
 Fortunæ nisus, invidiæque cadent.

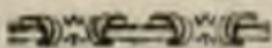

---

* STANISLAUS è Patrio idiomate significat *Stans Gloria*, vel *Stet gloria*.

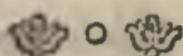

CARMEN
A D
STANISLAUM AUGUSTUM
POLONIÆ REGEM, MAGNUM
DUCEM LITHVANIÆ
DOMINUM CLEMENTISSIMUM.
DIE NATALI SUÆ MAJESTATIS SACRO.

17. Januarij 1770.

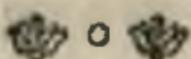
Sacra TUÆ, quæ lux orditum tempora,
vita,
Hæc eadem nobis, o! REX, ingentia
de Te

Deque TUÆ Genti , a Superis Dîs sor-
te statuta
Fata aperit. Pelago reducis dum spi-
cula Phæbi,
Ac matutini pellunt dum luminis ictus
Atrisicem somni , segnemque soporife-
rumque
Morphea : jam vigili , haud noctis si-
mulacra , nec ullæ
Illuscre umbræ , nec inania somnia
Vati ;
Sed mentem sublime rapi , sistique su-
premi
Ante Jovis solium se sensit ; imagine
rerum
Nondum visarum attonitus , lœtusque
pavensque ,
Tam nova spectandi , quanta illum
quæve cupidio
Incessit ? sed enim frustra . Res unica
totum
Obruit , & subito sensus influxit in o-
mnes ;
Nam stetit una re stupefactus & inte-
ger hæsit ,

Cum

Cum mox inciderit Summo sic Pallada fatam
Nempe Jovi : Pater Omnipotens homi-
numque Deumque !
Jussu nonne Tuo dederat primordia vi-
tae
Iste dies , Illi Tua cui decreta poten-
tem
Sarmatiæ tribuere Thronum ? Quas Re-
ge creato hoc
Spes cepere hilares Populi ? sceptrique
sub Ejus
Auspiciis , fore se felices atque beatos,
Ante Tuas cecinere , Tuis & in auribus,
aras.
Providus o quantis ornaras dotibus
Illum !
Omnia quæ splendent in Eo , non sunt
TUA dona ?
Relligio , pietas , rerum sapientia rec-
trix ,
Mirum quantum humana simul divina-
que callens
Mens immensa ! & consilii prudentia
præses ,
Natura duce plenum justi pectus & æqui ,
Et

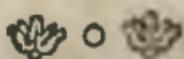

Et Regum illa decus reliquis clementia
majus ,
Culmine & in celso tam rara modestia,
magnus
Laudis amor veræ , magnorum gloria
mater
Fonsque operum , Populi cor amans ,
memor atque paterna
Cura , utriusque animus fortunæ victor ,
ad omnem
Fortis & impavidus casum , temnensque
pericli ,
Cujus in AUGUSTO si non TUA mu-
nera sunt hæc ?
His decorare soles Reges virtutibus il-
los ,
Imperio quorum caras TIBI subdere Gen-
tes
Vis , & principibus justis , sapientibus ,
æquis ,
Fortibus, atque piis quoties vis Regna
beare.
Quid jam quæso rei est , extremam
Te tot ab annis
Dissimulare ? ulti potius permettere ,
cladem
Re-

Regis & antiqui Populi? Tibi thura li-
 tantis?
 Et Tua tot sæclis altaria rite colentis?
 In præceps ruere omnia, sus deque o-
 mnia verti
 Aspicis, & nondum pietate moveris?
 An ipsas,
 Sentiat ut spinas pondusque immane Co-
 ronæ,
 Jussisti Regem? placidæ nil pacis & o-
 tî?
 Nilque voluptatis? quam aliis diade-
 mata portant.
 Navis, quam ille Tuis jussis nutuque
 gubernat,
 Fluctibus horrendis ac tempestatibus a-
 cta
 Hattenus, & jam jam prope naufraga,
 littore nunquam
 Sistet pacato? Nosti, Pater, ut mihi
 cordi
 Sit, cuius dudum ad Scepturn forman-
 da Juventus,
 In nostro & nutrita sinu, nostroque la-
 bore.

Fi-

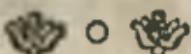

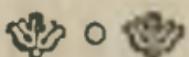
Filia ! (namque animum Vates arre-
xit & aures ,
Quæ responsa Dei ? si quæ solatia , si
quæ
Spes manet) arridens respondit Jupiter ,
olli :
Filia ! Sarmatici TIBI ne discrimina
Regis ,
Nec Regni , nimium doleant . Est Im-
periis , est
Omnibus isthæc sors communis & a-
lea . Facto
Circitu , desperatis prosperrima quævis
Succedunt . Iterumque vices . Misce-
bitur imis
Quod summum est , toties sed adhuc
cadet , atque resurget .
Hæc Reges æque Populosque subire ne-
cessere est .
Si fortunatis semper forte esse liceret ,
Impia mortales caperent oblivious No-
stri .
Numina , mos hominum , securis tem-
nere rebus .
In Templo , ærumnæ cogunt cum Prin-
cipe Vulgus
Den-

Densum humeris. Quæ deinde piacula
debet
Sarmaticum ultrici Themidi genus?
Hanc ego Gentem,
(Omnes deme pios qui sint, morisque
vetusti)
Quæ scatet ignota majoribus impietate,
Sollicitamque parum jam Religionis
avitæ,
Crebra ullis, quæ non cohabet perjuria,
pænis,
In res jacta palam tolerat convicia sa-
cras,
Judicibus plenam, quos odi, prorsus i-
niquis,
Atque gravem nimium Plebi miserisque
colonis,
Moribus infectam peregrinis, ut cui ca-
sti
Jura fidesque thori prope pulsa: hanc
inquam ego Gentem,
Cara licet mihi sit, non una strage
piandam,
Dum sese emendet meliori redditu fru-
gi,

I-21-

Immotus statui. Norit jam denique
Gens hæc,
Prodiis me nolle novis sua Jura tu-
eri,
Servandisque suis à me miracula re-
bus
Ne frustra expectet. Potius sibi con-
scia, quantum
Imprudenter agat, cùm nil sibi consu-
lulit ipsa,
Magnos consilii cætus cùm improvida
rumpit,
Unius cùm animæ venalis voce, salu-
tem,
Et libertatem Patriæ, legesque sacra-
tas
Funditus everti sinit, inconsultaque cer-
tum
Currit in exitium; propriæ sibi conscientiae
culpæ
Advertat potius, quo peccat: & integra
si vult,
Esseque si felix, si libera, si diutur-
na,
Omnem in consiliis fortunam ponat &
armis.
O-

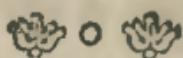

Objicit melius tum , juncta cum Jove
dextra ,
Arma armis , certas & vires viribus ho-
stis.

Castigata quidem sapiet , propriisque
ruinis
Docta , salutiferis melius stata tempora
per me
Consiliis solers concorsque impendet ,
& ipsa
Prospiciet sibi , quo stet longo , & flo-
reat avo
Integra , tuta , potens , sapienter libe-
ra , felix.

Quod jam vero mea refert , oratur &
a me :
Imponam finemque malis , metamque la-
bori
Ocius , ac speret mortalis , nescius ho-
ræ ,
Anxius , incertus , metuens semperque
futuri.

At mihi dilectum quod spectat , Fi-
lia , Regem:
Heroem volo , præ reliquis mortalibus
Illum.
Ar-

Ardua res. Constat, nihil esse in Prin-
 cipe magni,
 Si quem perpetuo rebus gaudere secun-
 dis
 Forte sinam, humanis exemptum casi-
 bus ultro
 Tranquillumque. Deest illi virtutis a-
 rena.
 Attollunt ad Semideos adversa. Mihi
     si
 Istius ingens vis animi non nota fuis-
     set,
 Haud Illum tantis sivissem hucusque
     procellis
 Impeti. At alta quidem, medio vel in
     æquoris æstu
 Stans rupes, animo minus est immobi-
     lis isto.
Relligio & Ratio, vires sunt Ejus,
     opemque
 Alternis afferre solent. Placet Illius
     alma
 Pax mihi mentis, & est animæ certis-
     sima testis
 Innocuæ. Placet hic tacitus, Sceptrique
     Thronique,
     (Si

(Si Patriæ res exposcat , sit & utile
Genti)

Contemptus , mentis summæ , laus sum-
ma decusque.

Totum se Patriæ , populique litare saluti,
Quid memorabilius , quid majus Regia
virtus

Ostendit terris ? Meriti hoc est culmen
apexque.

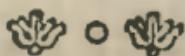
Fixum est : regnabit , fortunâ major
utrâque ,
Maior & invidiâ . Dispersis nubibûs a-
tris ,

Clarius emerget geminoque illustrior Or-
bi ;

Tumque Pater Patriæ , tum libertatis
Alumnus
Nosceretur , semperque latens in Principe
Civis.

Hæc post dicta Jovis , Vates quibus
undique totus
Latitiis incessit ! & hæc audita bono-
rum
Omina Fatorum , quam plura audire
negata ,

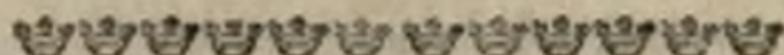
Exa-

Exacuêre sitim? sed enim disparuit
aulæ
Cœlestis facies , Votis nisi , speque re-
lictis.

ODE

O D E

A D

STANISLAUM AUGUSTUM

REGEM POLONIÆ M. D. L.

Ex occasione oblati ab Illo Autori Numismatis , ex una parte effigiem Ejus , ex altera vero libros , cum inscriptio: *Sapere Auso*, præferentis.

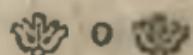

Vanam esse è Numismatum & Statuarum honore superbiam. STANISLAO AUGUSTO Clementissimo Regi debitæ ab Autore referuntur gratiæ, quod immeritum singulari beneficentia ornet hominem , & in numero suorum collocet.

Fastidiosam mene superbiam
Fas est, & altos sumere spiritus?

C

Si

Si auri , vel argenti , vel æris
Lemniacis liquefacta flammis (1)
Ac in rotundum lamina ductilis ,
Portare nostram cogitur icona ?
Si ferre Gypsum , vel jubetur
Nostra lapis Ligurinas ora ? (2)
Ferat ! sed quid vanius aspici ?
Ad nos relabi propria Cæsarum ? (3)
Bovi invident adhucne ranæ ? (4)
O hominum tumor ! appetentum
Frustra pusillus , tam male quæ qua-
drent !
An fultus alta pumilio (5) basi ,
Tytanas (6) æquet ? Parva magnis
Contuleris , venient minora .

Sub-

[1] Lemnos insula maris Ægei, in qua colebatur Vulcanus artifex elegantissimorum e diversis metallis operum.

[2] Liguria, hodie Genuensis tractus, unde candidissima marmora asporeantur.

[3] Numismata, Statu^x, antiquitus solis Her-
cibus ac Cxsaribus erant propria.

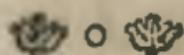
[4] Nota Äsopi fabula de rana & bove.

{5} Pumilio idem ac pygmæus, seu nanus, homo parvus ac humilis stature.

[6] Gigantes.

Subinde nanus gratior in suos
 Contractus artus. Si sapis, & supra
 Te nil, & extra quare. Nosci
 Nec nimium, tibi notus ipsi
 Contende. Prudens, qui sibi sufficit,
 Beatus est nil animo, suâ
 Qui sorte contentus. Docere
 Quid gravius, meliusve possint
 Cælestè Verum, Philosophiaque?
 Hac arte tutus, temnere cautior
 Majora me suevi, nec ambî
 Terribili invidiosa vulgo.
 Tranquillus imos præterit, at caput
 Paulo levantes e mediocribus,
 Mox garrula loquacitate
 Exagitans, sale spargit acri.
 Cælatæ in auro, vel nive pulchrius
 Candente petra, Numen imaginis,
 Multum decori, sæpe sed plus
 Invidiæ popularis auget.
 Quid ipsa jam sit res? meditor: nihil;
 Firmum nihil; si marmoreis quoque,
 Ut ut durent, senecta, &
 Mors Populis venit, ac avara
 Ætas Colossos rodit aheneos.
 Illustrum quot dudum hominum, satæ

/ C 2 Co-

Corinthiis , Grajis , Latinis
 Porticibus , periēre sylvæ ?
 Superba signis innumeris Rhodos (7)
 Et mole solis , viscera montium
 Secare , rimariquè aduncō
 Regna Pluti (8) fuit ausa ferrō , .
 Æs omne tollens , marmor & omne ,
 queis
 Ars mira vitam , quam potuit , dedit
 Saxis , effingens metallis
 Ora hominum , eripuitque denti ,
 Ac vi malignæ temporis invidi ,
 Ducesque , Regesque immeritos mori .
 Virosque , quos secrevit ingens
 E populo , superisque virtus
 Dis miscuit , quos laus sapientiæ
 Sublimis , & mens Civibus utilis
 Exemit e vulgo ; salusquè ,
 Quos Patriæ , integritasque Legum
 De-

[7] Rhodus Asiar Insula , metallis & marmori-
bus omnium abundantissima , & que ac sculpto-
ribus , quorum unus Chates Rhodium Solis co-
lossum septem miraculis mundi adjecit.

[8] Plutus Rex apud veteres subterranearum
fodiuarum.

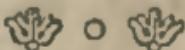
Defensa , gratis tradere posteris
Jussit , merentes denique gloria ,
Quos ipsa , nesciri futuris
Impediit , vetuitque sæclis .
His , sculptor udo pulvere sordidus ,
Audaxque Vates , & levis in suis
Promisit immortalitatem
Iconicis (9) statuis , & aris .
Horum tamen vestigia jam quota
Cernes ? & horam si qua manent ad
hanc ,
Nomen sed ignotum , sed æram ,
Sed titulos rapuit vetustas .
Rectenè jam mortalibus omnibus
A rite sectis rupibus ? æreque
Fuso ? vel imprimis petita
Perpetuæ monimenta famæ ?
Senis (10) at illud prodigium addi-
tum
Orbis vetusti prodigiis , ubi est ?
Illi ærei , saxeique Patres ?
Idve nemus statuarum inane ?

C 3

La-

[9] Iconicum pictura, aut sculptura.

[10] Sex Orbis miraculis septimum Rhodius colossus adjectum.

Labentis ævi nonne eadem manet
Sorte, & Charetes? & Phydias? Brevis
Dies opus demolietur
Anxie *Brune* (11) tuum, meosque
vultus
Jactus procaci forte silex manu,
Naso minorem me puerilibus
Exponet, aut luscum, cachinnis,
Aut mutila patienter aure.
Oblata quod jam nomina diluit
Lethens amnis? Tempus edax notas
Arrosit Heroes, & olim
Trunca silent simulacra priscos.
Hæc optet ut vult, qui monumento e-
get;
Meum supremo proximus ut dies (12)
Nomen vel æterna sepultum
Prætereat taciturnitate,
Quid

[11] *Mr Le Brun præstantissimus Varsavie Statuarius Regius simulacrum Autoris jussu Regis fecerat.*

[12] Supremus dies est vita ultimus dies;
proximus supremo est dies à morte crastinus.

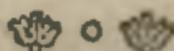
Quid quæso surdi pulv'ris inter'est?
Humum perosæ mentis (13) adhuc
minus;

Erepta quæ terris, & astris
Altior, ac Jove plena summo,
Humana Cæli è vertice despicit,
Ridens laborum, queis nimium brevem,
Et frivolam celebritatem
Frivola gens hominum procatur.
Non me corusci dona Numismatis,
Ne sola Magni gratia Principis
Oblectat, accensum fideli
Iugenuæque probæque turbæ.
Honos, decusque munera Regia
In immerentem prodiga, sunt meis
Cantanda Musis, & decenter
Vel tenui celebranda plectro.
Utrâque fortunâ edomita, mihi
Auguste major! Rex sapiens! Tui
. Me non inornatum relinqu,
Quæ bonitas, pietasque cordis?

Bre-

---

[13] Perosus, exosus; mens hominis corpore soluta terram odisse & despicere videtur.

Brevi Tuz me munificentia
 Si forsani instans eripit Atropos ,
 Sed incitamenti , & caloris
 Quantum ! avidæ decorum Juventæ ?
 Virtutis ut eos præmia sunt , ita
 Torpentis igens calcar inertia ,
 Hi pacis , artibusque belli
 Sunt stimuli . Tua dona , Princeps ,
 Excepta grati pectoris intimo
 Sensu , calentem plus animum incitant ,
 Ad devovendum vel caducæ
 Si quid adhuc superest senectæ ,
 Quousque Regi , & vivere Civibus ,
 Jam jam sororum (14) deficientia
 (Plus septies denis ab annis)
 Fila sinunt , hodieve , crasve ?
 Secunda duris forficibus ; Velint
 Ut fata , rumpant statuina ! Sed libet
 Mori , mei Titi , meique
 Aurelii (15) memorem , piumque .
 Su-

[14] Parcarum.

[15] Titus & M. Aurelius innumeras suis veteribus amicis Statuas exercent.

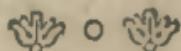
Suspiriis, tuin quæ precor ultimis,
 Et Patriæ, Rex ! & Tibi ? publicis
 Hæc nempe, ceu olor canorus,
 Adjiciam mea vota votis.
 Felicitat' n Gentis, & Imperii
 Possis ad illum, quem cupis apicem
 Efferre ! Libertasque, Teque
 Relligio Duce vim resumant ;
 Virtusque tempestatibus arduis
 Jactata, Regum Te melioribus
 Accenseat : quonamque plus vel
 Hercule pertuleris laborum,
 Augebit hoc plus posteritas Tuum
 Non desituris Nomen honoribus.
 Ad gloriæ metam perennis
 Molle Viris, iter est negatum.
 Beata posthac otia Dì Tibi,
 Æterna Dì convivia præparent ;
 Regis, Patis, Civisqué, sanctis
 Munerib' sapienter uso.
 Regni, Tuusque, o faxit id ! Indiges !
 Cujus beatos ad Cineres cremat
 Thūs, in triumphali Vavelo (16)
 Arx veteris sacra Carroduni. (17)

IN

---

[16] D. Stanislaus in monte Vavelo.

[17] Carrodunum, Ptolomeo Cracovia.

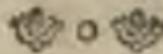
IN
 NUPTIAS
 IGNATII COMITIS
 POTOCKI
 ET
 ELISABETHÆ PRINCIPIS
 LUBOMIRSKA
 FILIÆ SUPREMI REGNI MARESCHALCI

1772.

*Musa berent dubia inter leta Nuptiarum festa, & vim doloris acerbam.
 Dolor letiora canentes, suis super calamitate publica luctibus interruptit. Qua
 dam de Principibus generatim.*

Q-

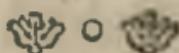
O D E

I.

*Nam neque chorda sonum reddit, quem
vult manus & mens.* Horat:

O! quid hærentes agimus Camenæ?
Provocat latae hymenæus odas:
Ni sonos dulces neget obstinatum
Reddere plectrum.
Immemor, surdusque dolor, parantis
Lata, perturbat numeros Thaliæ:
Reddit accentus neque chorda quos vult
Et manus, & mens.
Præpes extingui, celer interire,
Proprii jam jam tumulo sepulchri
Imminens, certæ male destinata
Natio cladi,
Sævius diro trucis hostis ictu,
Sese amicorum manibus perire,
Jura calcari sua, Gentiumque
Natio lugens,
Inclyti Potocciadæ trophæa
Dum videt jungi Lubomirianis,

Ne.

Nescit, an plaudat? mediumne luctu
Impletat orbem?

Gnara defensam Patriæ salutem
Stirpe ab Heroum toties utraque,
Optat hinc dignas Atavis Avisque
Anxia proles:

Horret hinc diræ data servituti
Colla, devotam seriem nepotum
Nasciturorum Dominis superbis
Mancipiorum.

O! Patrum sanguis meliore dignus
Sorte nascendi! Sacre Gentis o Flos!
A Diis o! Par similis Juventæ

Tam bene lectum!
Quidquid & virtus dia, vis & artis
Gnava partiri potuit per omnes,
Enitet summum simul utriusque,

Par, decus in Te.

E bonis veris animi ingenîque,
Atque Pandoræ locuplete gaza,
Exque naturæ, Superumque donis,
Nil Tibi demptum.

Martiæ gentis genius, Vir armis
Natus, ad clavam bene militaris
Imperi quoniam manus apta demes-
suraque lauros;

Pa-

Pace , libertatis alumnus , olim
 Pat:ii sanctum caput , & Senatūs ;
 Pr̄ses , ac magni rigidusque Consus
 Areopagi :

Ista (ni rupta styge jus ruisset
 Omne) servato ordine , libera Re-
 Publica , sunt sunt Tua prorsus ad
 quæ es

Munera natus.

Hæc locum si non habitura ? certe
 Vir domi justus , probus , ac honesti
 Audies cultor , columen sacrorum &
 Moris aviti ;

Audies & Philosophus , præalta
 Luce sed Veri Sapientiæque ,
 Spiritus temnes tumidos prophanæ
 Philosophiæ.

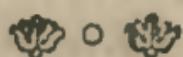
Nil & in celsa minus enitescit
 Mente Consortis : pietas , fidesque ;
 Altior fortuna animusque semper

Major utraque ,

Legibus morum placide severus ,
 Consilî prudens , penetransque causæ
 Cautus errores & opiniones

Temnere sexiis .

Ut

Ut chori primum decus innocentis,
Norma nuptarum pariter futura:
Conjugis, Matris, Dominæque callens
Officiorum.

Tale *Par*, quod cor, quod opes, quod
ætas,
Jungit æqualis, similesque mores,
Qualium spem dat Tibi liberorum
Lechia felix!

Nam vel e nido generosiore
Provolant quales aquilæ ? vel olim
Surculos quales bona planta, tamque
Nobilis edit ?

Vivite in longam melioris ævi
Spem: diu Vobis, genitisque Vestris
Forte, *felici Patria*, licebit,
Quod precor, uti.

I I.

Dolor multa tibi meus aspera debet.

Propert.

Patriæ felicis inane nomen
Perculit Musas: digitique torpent,
Plec-

Plectra rumpuntur, lachrymæ pererant

Ora, genasque.

Occidit! liber populusque fortis!

Occidit! belloque Virisque clarum,

Cum bono Gentis Patre, Cive caro,

Regeque, Regnum!

Muta Libertas ad inusitatos

Compedes horret. Stupefacta mutant

Templa mystas: Rellgio vetustis

Pellitur aris.

Principi votam, Patriæque, Cives

Prorisus ejurare fidem jubentur,

Atquè perjura temerare tacta Al-

taria dextrâ.

Vis ruit Legum, penitus ruente

Jure supremo. Titulos, opesque

Perdit insonis Nobilitas, ab alto

Gulmine præceps.

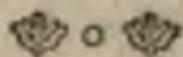
Posteris miram, memorabilemque

Posteris cladem! nisi *Federatis*

Debitam *priscis*: sine lite, bello,

Hosteque nullo.

Ho-

Hosticum nam quid metui Polonis (1)
Rebus , à Magno potuit Borusso ?

Vos Sigismundi Jagelloniosque,

Provoco inanes!

Austriæ toto Domus orbe clara !

Sarmatas, & Pannoniam, Tuique

Imperî sedem , eripuisse Thraci ?

Hoccine crimen?

Nos quis accuset? periisse spreta

Illa , nos inter , Petre Teque Magne !

Addita & nuper nova , tot vetustis ,

Fædera pactis:

Ergo vestendi omnia susque deque

Unde jus? Gentem velvet execratam

Tollitis? quæ jam ratio ruinæ,

Exitique? •

Natio discors? ita; vos perennem

Subditis flammarum. *Ciet atque miscet*

Sæpe vicinos : & ovis lupo sic

Miscuit undas.

*Æmulam gentem (ratio vetat) num
Quis sinat priscas reparare vires?*

Re-

[1] Jagellones magnis beneficiis, & frateribus, Domum Brandenburgicam Polonię amicam reddere studuerunt.

Rectius ! Vobis vetat id cupido
Trux alieni.

*Rege sub forti , cui non vel olim ,
Vis foret tanti metuenda regni ?
Hostibus ? juste : bene cara veris
Semper amicis.*

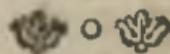
Justa cum desit , pudor est , inanes ,
Risum & Europæ faciles movere , aut
Erutas prisci tenebris ab ævi
Texere causas.

Sic Viennâ , Petropoli , venusto
Sic Berolino foret emigrandum ,
Si reviviscent meliora Vestris
Jura priorum :

Vestra contra nos ut iniqua ! tantum
Copiis , Castris , legionibusque
Fulta ; quid justum est , ubi jus in ar-
mis ?

Sarmatis ora ,
Cauta gens , nullique nocens : at ejus
Forsan in fatis erat , innocentem ,
Imperî terni sociis sub armis
Succubituram.

Natio qualis ? populusque qualis ?
Confici qui , non nisi maximorum

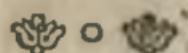
Viribus junctis potuit, trium vi
Imperiorum.

Eheu! aeternum nihil est: cadet quod
Surgit, & consurget adhuc, cadetque.
Cuncta, tempestas eademque, sorsque
Regna minatur.

Tam gravem & tetram quis hymen pro-
cellam
Pellet? aut latae revocabit horas?
Quid spei dent? quæ cieant coacti
Gaudia cantus?

Eccquod hic faustum canat omen augur:
Quin & obliti thalamos facesque
Cypriæ, damnet quis acerba justi
Sensa doloris?

An novis decretum ab Heris? sit ut
sons
Criminis? qui flet Pattiam cadentem?
Culpa! mortales miseros dolens He-
raclite, si fles?

III.

Quid enim? nisi vota supersunt?

Ovid.

Perditis si spes tamen ulla rebus
Diva, Te spectat, Domus Auctiorum,
A suo casu meritam levandi

Gloria Gentem.

Hos Tibris de Te, Seuanæque ripæ
Nuntios optant, & Iber, tuusque
Belga, Germanus, Batavi, Britanni
Orbes revulsi.

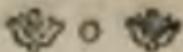
Quam parum lucri & Tibi Roxolane
Strage de nostra? magis esset è re,
Imperi major decor, obruto suc-
currere Regno.

Lodoix, Alfredique, Ferdinande (2)
Luce cælesti penetrate sacra,
In Tronis Vestris hodie potentum,
Pectora Regum!

D 2 Nil

---

[2] Galliz, Angliæ, & Hispaniz optimi Re-
gum, ac virtute celeberrimi.

Nil iis, nil plus fore gloriosum,
 Quam piam, genti prope desituz,
 Liberæ, injusteque perire jussæ
 Tendere dextram.

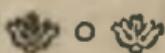
Semper an tantum necis & ruinæ
 Regibus causas tribuemus? O! non
 Hoc iis à Dîs data regna, non hoc
 Fine coronæ.

Dira paupertas, populique luctus,
 Lachrymæ, cædes, gemitus, cruorque
 An jocus sunt? deliciæne Vestræ
 Sceptra tenentum?
 Quid fames auri sacra? quid nefastus
 Ambitus? Purgate proindè monstris
 His tronos. Tædet populi vocari, &
 Esse Parentes?

Optimi Regum teneris, piisque
 Matribus certant, prior est & illis
 Civis unius potiorque regnò
 Vita salusque.

Si secus Vobis lubet? atque ridet
 Fortioris jus? spoliate priscis
 Juribus terras. Sed & audietis
 Jure, quod estis.

Eheu! infelix hominum genus sub
 Rege, qui Princeps malus & tyrannus
 Ne-

53

Negligit dici, neque Regis horret
Nomen iniqui!
Quo sed ausæ Pierides? amaro
Si dolor vult indocilis replere
Festa sigultu? vel acuta rumpit
Fila? Tacete.

XVIII, 1. 273

<http://rcin.org.pl>

<http://rcin.org.pl>

(273)

F

XVIII

1.273